

Så startar Sverige om

Dagens Industri den 17 augusti 2020

När Sverige lämnar den akuta krisfasen måste långsiktiga samhällsekonomiska hänsyn spela större roll. Akutstöden har varit nödvändiga, men Sverige har i längden inte råd att subventionera inaktivitet. Vi måste vrida om åtgärderna så att de stöttar aktivitet och snabb återgång i arbete.

Dyra permitteringsstöd bör fasas ut samtidigt som företagen ges drivkrafter att ta tillbaka medarbetare i produktionen. Rekryteringsstöd kan ges till företag som expanderar, investeringsstöd för att anpassa arbetsplatser, skolor och kollektivtrafik till fysisk distansering. Utbildningssatsningar bör ske för att rekrytera nya lärare och utnyttja perioden med lågt kapacitetsutnyttjande till kompetenshöjning för permitterade och arbetslösa. Stöd behövs för att hålla uppe byggande, reparera eftersatt infrastruktur och energieffektivisera byggnader.

Men inte heller detta räcker. På lång sikt måste den ekonomiska politiken i högre grad främja omvandling, nya jobb och nya investeringar.

Omstartskommissionen föreslår därför långsiktiga reformer för ekonomisk styrka, hållbarhet och social inkludering. De tre hänger ihop. Uthållig styrka nås bara om den teknik vi använder är miljömässigt hållbar och om de sociala klyftorna minskar.

För att nå ekonomisk styrka behövs lägre skatt på arbete – för både lägre och högre inkomsttagare. Kapitalbeskattningen bör bli mer enhetlig och momsens breddas.

Innovation formar näringslivets långsiktiga konkurrenskraft. Villkoren för entreprenörer förbättras genom att personaloptioner görs mer tillgängliga. Ett utvidgat investeraravdrag motverkar brist på riskkapital i tidiga skeden. Universitetet bör stimuleras till tätare klustermiljöer och mer kontakter med företagare.

Lagen om anställningsskydd moderniseras. Nya jobb bör tillskapas - inte minst i offentligt finansierad verksamhet – genom att mindre kvalificerade arbetsuppgifter bryts ut från mer kvalificerade.

Behovet av stöd betyder att statsskulden på kort sikt fortsätter att öka, men om några år är det dags att åter slå in på en bana med sjunkande statsskuldskvot. En tydlig plan behövs för detta.

För att Sverige ska bli mer miljömässigt hållbart är det önskvärt att möjligheterna att testa ny teknik blir bättre. Tillåt regelmässiga frizoner med mindre byråkrati och mer flexibilitet. Stöd utveckling av ny teknik inom vätgas, biogas och fossilfritt stål.

Lägg tills vidare planerna på nya stambanor för höghastighetståg på is, satsa i stället på upprustning av existerande kollektivtrafik. Skynda på elektrifieringen av vägtrafiken, genom både laddstolpar och elvägar. Bygg ut elnätet och inför högre koldioxidskatt på drivmedel.

Koppla miljökrav till utnyttjande av statliga stödåtgärder. Offentlig upphandling bör användas mer aktivt. Skynda på digitalisering genom fiber och 5G-nätverk och bygg ”smarta städer”. Arbeta inom

EU för mer effektiv utsläppshandel och att fler länder inför koldioxidskatter. Sverige ska delta aktivt i EU:s ”green deal”.

Sverige måste bli mer socialt inkluderande. En massiv utbildningssatsning är avgörande för en långsiktigt jämnare inkomstfördelning. Många ungdomar går under pandemin miste om viktig kunskapsuppbyggnad. Höj den lägsta kvaliteten kraftigt genom hela utbildningsväsendet, från förskola till högskola.

Utbildningen måste bli mer yrkesförberedande. Vi måste lära för livet, med återkommande möjligheter att lära nytt och höja kompetensen under yrkeslivet. Överväg en obligatorisk omställningsförsäkring.

Digitaliseringen måste kunna nyttjas av alla, för att skapa utvecklingskraft – och motståndskraft mot nya kriser. Vi behöver en klar strategi för hantering av data, större satsning på FoU, ett juridiskt ramverk kring användningen av AI. Den offentliga sektorn bör bygga en nationell digital plattform. Siktet ska vara inställt på ”digitalt välstånd”.

Dagens regressiva fastighetsavgift gynnar ägarna till de dyraste bostäderna. Den bör ersättas av en proportionell fastighetsbeskattning. Bostadspolitiken ska inte utgå från ”insiders”. Bostadsmarknaden måste få större rörlighet och sänkta inträdeshinder.

Slutligen: Sveriges politik bedrivs inte i ett vakuum. Världen har blivit hårdare, med handelskrig och stormaktsrivalitet. Sverige ska sträva efter en öppen värld, med samarbete mot protektionism och chauvinism. Vi ska arbeta för multilaterala handelsavtal och fri handel med både USA och Kina.

Sverige bör bli en mer aktiv medlem av EU. Vi ska driva på för rättvis och öppen konkurrens på den inre marknaden, inte minst för tjänster. Även på EU-nivå ska Sverige verka för strategiska investeringar i digitalisering, grön teknik, förnybar energi och cirkulär ekonomi.

Vi hoppas att beslutsfattare i politik och näringsliv tar chansen till en omstart. Sverige lever igenom en svår tid. Men det är just i kris vi bör tänka nytt och lägga grunden till en ljusare framtid.

Susanne Ackum

Tor Borg

Pontus Braunerhjelm

Lars Calmfors

Klas Eklund

Åsa Hansson

Lars Hultkrantz

Amy Loutfi

Cecilia Malmström

Oskar Nordström Skans

Maria Wetterstrand